

הקמת מרפאות לטיפול בהתמכרויות

במכבי שירותי בריאות כחלק משירותי בריאות הנפש

מאיה מלכין MSW, מנהלת תחום מניעה וטיפול בהתמכרויות המחלקה לבריאות הנפש, מערך הרפואה, מכבי שירותי בריאות

רקע

התמכרות היא מגיפה חברתית ובריאותית מורכבת, הכוללת שימוש בחומרים והתנהגויות ממכרות. בישראל, הרפורמה בבריאות הנפש (2015) לא כללה את תחום ההתמכרויות, מה שיצר פערים בטיפול. בשנת 2022, משרד הבריאות החל בתהליך העברת התחום לקופות, ופרסם מבחני תמיכה. מכבי שירותי בריאות החלה בהקמת שירותים ייעודיים כהכנה להכללת התחום בסל הבריאות.

מטרות

היעד: פתיחת מרפאה ייעודית בכל אחד מ-5 המחוזות עד סוף 2024. המרפאות ישלבו איתור, אבחון, ייעוץ וטיפול בגישה מוכוונת טראומה ומזעור נזקים, תוך התאמה לסוגי התמכרויות שונים, גישות, גמישות וחדשנות טכנולוגית, בשילוב תמיכת משפחה וקהילה.

שיטות

שיתופי פעולה עם המחוזות לפתיחת המרפאות. הדרכות לצוותים רפואיים ופארא-רפואיים לאיתור אוכלוסיית יעד והפניה לשירות. פיתוח ביקור חכם ברשומה הרפואית וכלי AI לזיהוי שימוש מופרז באופיואידים.

ממצאים

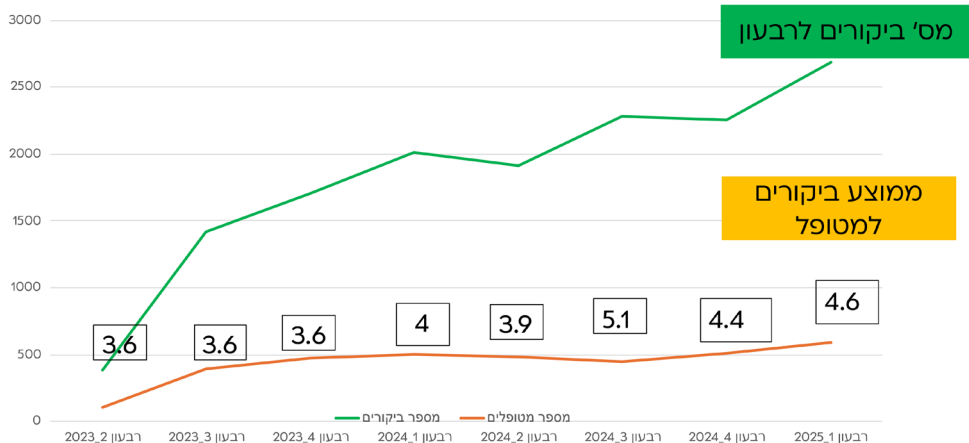
הוקמו 12 מרפאות ייעודיות עד סוף 2024. מאז פתיחת השירות טופלו 1,673 מטופלים חדשים, ובוצעו 7,365 ביקורים עד אפריל 2025.

מסקנות והמלצות

הנתונים מצביעים על צורך ממשי בשירות. נדרשת המשך מדידה של שימוש והתמדה בטיפול. השירות מלווה בהסברה, סדנאות והדרכות לצוותים, תוך שותפות עם גורמי רווחה וחינוך. הדגש הוא על חדשנות, התאמה אישית, בקרה ולמידה ארגונית. שיתוף הפעולה בין המחוזות והמטה קריטי להצלחה. השירות מהווה מודל חלוצי שעשוי להוות בסיס לרפורמה רחבה בתחום ההתמכרויות.

מספר הביקורים עולה עם הזמן

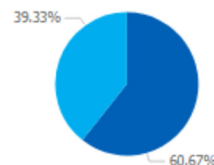
מספר ביקורים ומטופלים לשירות לפי רבעון

הנגשת השירות לאוכלוסיות חדשות - נשים!

התפלגות אוכלוסיה לפי מין

נשים בברים

לפי נתוני משרד הרווחה, פונות לטיפול רק 18% נשים.

*דשבורד בריאות הנפש, מרפאות התמכרויות, 01/24-04/25